Tez Yazım Merkezi | Başlangıç | Yüksek lisans | Doktora

Tezde Tablo mu Çizelge mi? Şekil mi Grafik mi? Terim Farkı

Tablo ile çizelge, şekil ile grafik arasındaki terim farkı: TDK tanımları, APA 7'nin tablo ve şekil ayrımı, enstitü kılavuzlarındaki terim düzenleri, numaralandırma, Word'de Çizelge etiketi oluşturma ve İngilizce karşılıklar.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: Tezde "tablo" ile "çizelge" aynı şeyi anlatır: satır ve sütunlarla düzenlenmiş veri. Hangisini kullanacağınızı enstitünüzün tez yazım kılavuzu belirler; APA'yı esas alan kılavuzlar "Tablo", bazı kılavuzlar "Çizelge" der. Grafik ise ayrı bir tür değil, şeklin bir çeşididir: APA 7'de tablo dışındaki bütün görseller (grafik, diyagram, harita, fotoğraf) "Şekil" olarak numaralanır. Kılavuzunuz grafiği ayrıca saymıyorsa grafiklere "Şekil" deyin ve tezin tamamında tek terim kullanın.

Tablo ile çizelge arasında fark var mı?

Tez yazarken bir enstitünün kılavuzunda "Çizelge 3.1", başka bir üniversitenin tezinde "Tablo 3.1" görmek kafa karıştırır. İçerik bakımından iki terim arasında fark yoktur: ikisi de bilgiyi satır ve sütunlarla, karşılaştırılabilir biçimde sunan düzenin adıdır. Fark yalnız terim tercihidir ve bu tercih enstitüden enstitüye değişir.

Bu madde biçim kurallarını değil, terim seçimini anlatır. Tablo ve şekillerin APA 7'ye göre nasıl biçimlendirileceğini (başlık, çizgiler, not, hizalama) APA 7 tablo ve şekil formatı maddesinde bulabilirsiniz.

Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlüğü iki sözcüğü şöyle tanımlar:

- **Tablo:** "Birbiriyle olan ilgilerine göre düzenlenerek yazılmış şeylerin hepsi" (sözcüğün resim ve manzara anlamları da vardır).
- **Çizelge:** "Çizgilerle bölümlere ayrılmış kâğıt" ve "Kadro, kademe, basamak ve derecelerin yer aldığı liste; cetvel".

Yani "tablo" Fransızcadan (*tableau*) gelen ve daha yaygın kullanılan sözcüktür; "çizelge" ise Türkçe kökenli karşılık olarak bazı kılavuzlarda tercih edilir. Hangisini seçerseniz seçin, tezin içinde iki terimi karıştırmamanız gerekir.

"Çizelge" ile "çizge" farklı sözcüklerdir. TDK sözlüğü "çizge" sözcüğünü "grafik" anlamında verir. Kılavuzunuzda "Çizgeler Listesi" görüyorsanız bu tablolar değil, grafikler listesidir.

Şekil ile grafik arasında fark var mı?

TDK sözlüğünde şekil "bir konuyu açıklamaya yarayan resim veya çizim", grafik ise "bir olayın çeşitli durumlarını göstermeye veya birkaç şey arasında karşılaştırma yapmaya yarayan çizgilerden oluşmuş biçim" olarak tanımlanır. Buna göre grafik, şeklin özel bir türüdür: verileri çizgi, çubuk ya da noktalarla gösteren şekil.

APA 7 de aynı mantığı izler ve yalnız iki tür görsel tanır: tablolar ve şekiller. Tablo dışındaki her

görsel, yani grafikler, akış şemaları, kavram haritaları, coğrafi haritalar, çizimler ve fotoğraflar "Şekil" (İngilizcede *Figure*) olarak numaralanır. Bir sütun grafiği "Grafik 1" değil, "Şekil 1" olur.

Bazı enstitü kılavuzları ise grafikleri, resimleri ya da haritaları ayrı numaralandırır ve her biri için ayrı bir liste ister. Bu durumda kılavuz APA'nın önüne geçer.

Tezde hangi terimi kullanmalıyım? Karar sırası

Türkiye'de tez yazım kılavuzlarını enstitüler hazırlar; bu yüzden tek bir ulusal kural yoktur. Doğru terimi şu sırayla belirleyin:

1. **Enstitünüzün güncel tez yazım kılavuzu:** Kılavuzda "Tablolar Listesi" mi "Çizelgeler Listesi" mi istendiğine, örnek sayfalara ve numaralandırma örneklerine bakın. Kılavuz neyi istiyorsa o geçerlidir.
2. **Enstitünün tez şablonu:** Birçok enstitü Word şablonu yayımlar. Şablondaki resim yazısı etiketleri ve liste sayfalarının başlıkları terimi doğrudan gösterir.
3. **Kılavuzun gönderme yaptığı stil:** Kılavuz "APA 7'ye göre" diyorsa ve ayrı bir terim belirtmiyorsa "Tablo" ve "Şekil" kullanın.
4. **Danışmanınız ve enstitü biçim denetimi:** Kılavuz sessiz kalıyorsa danışmanınıza ve biçim kontrolünü yapan birime sorun; verilen cevabı yazılı olarak saklayın.

Kılavuz yerine bölümünüzdeki eski bir tezi örnek almayın. Önceki tezler, kılavuzun eski sürümüne göre hazırlanmış olabilir. Güncel kılavuzun tarihini ve sürümünü not edin.

Enstitü kılavuzlarında hangi terim sistemleriyle karşılaşılır?

Kılavuzlarda karşınıza çıkabilecek başlıca düzenler aşağıdadır. Tablo bir sınıflandırmadır; belirli bir üniversitenin kuralını göstermez.

Düzen	Veri düzeni için	Görseller için	Liste sayfaları
APA'ya dayalı iki terim	Tablo	Şekil (grafik, diyagram, fotoğraf dahil)	Tablolar listesi, Şekiller listesi
Türkçe karşılıklı iki terim	Çizelge	Şekil	Çizelgeler dizini ya da listesi, Şekiller dizini ya da listesi
Görseli ayıran düzen	Tablo ya da çizelge	Şekil, ayrıca Grafik, Resim, Harita ya da Fotoğraf	Her tür için ayrı liste

Hangi düzeni seçerseniz seçin, kural aynıdır: metindeki atıflar, resim yazıları ve liste sayfaları aynı terimi kullanmalıdır. "Tablolar Listesi" başlıklı bir sayfada "Çizelge 2.1" girdisi bulunmamalıdır.

Başlığın yeri ve numaralandırma terime göre değişir mi?

Terim değişse de işlev değişmez; değişebilen, kılavuzun biçim kurallarıdır. APA 7'de hem tablonun hem şeklin numarası ve başlığı üste yazılır. Bazı enstitü kılavuzları ise tablo ya da çizelge başlığını üste, şekil başlığını alta yazmayı ister. Bu fark terimden değil, kılavuzdan kaynaklanır.

Numaralandırmada da iki yaygın yol vardır:

- **Sürekli numara:** Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3 … (APA'nın tercihi; makalelerde yaygın).

- **Bölüme göre numara:** Çizelge 3.1, Çizelge 3.2 … (bölüm numarası ve bölüm içindeki sıra; tezlerde yaygın).

Tablolar (ya da çizelgeler) ile şekiller ayrı ayrı numaralanır. Kılavuzunuz grafikleri ayrıca sayıyorsa grafiklerin de kendi numara dizisi olur: aynı bölümde "Şekil 3.1" ile "Grafik 3.1" birlikte bulunabilir. Sayfa düzeni ve numaralandırma ayarlarının ayrıntıları için tez formatı ve düzenleme kuralları maddesine bakın.

Word'de "Çizelge" etiketi ve listeler nasıl oluşturulur?

Türkçe Word sürümlerinde hazır resim yazısı etiketleri arasında genellikle "Tablo" ve "Şekil" bulunur. Kılavuzunuz "Çizelge" ya da "Grafik" istiyorsa yeni bir etiket tanımlamanız gerekir:

1. Tabloyu seçin ve **Başvurular → Resim Yazısı Ekle** yolunu izleyin.
2. **Yeni Etiket** düğmesine basıp "Çizelge" (ya da "Grafik") yazın.
3. **Numaralandırma** düğmesinden, kılavuz bölüme göre numara istiyorsa "Bölüm numarasını ekle" seçeneğini işaretleyin; bunun için bölüm başlıklarınızın Word'ün başlık stilleriyle yazılmış olması gerekir.
4. Bütün tablolar için aynı etiketi kullanın; metinde atıf yaparken **Çapraz Başvuru** ile numarayı otomatik ekleyin.
5. Liste sayfası için **Başvurular → Şekil Tablosu Ekle** seçeneğini açın ve **Resim yazısı etiketi** kutusunda "Çizelge" etiketini seçin. Şekiller için aynı işlemi "Şekil" etiketiyle tekrarlayın.

Word'deki liste komutunun adı "Şekil Tablosu"dur ve hem tablolar hem şekiller için kullanılır; adına bakıp yalnız şekiller için olduğunu düşünmeyin. Etiket seçimi hangi listenin oluşacağını belirler.

Metinde tabloya ve şekle nasıl atıf yapılır?

Seçtiğiniz terim, metin içindeki atıflarda da aynen kullanılır: "Çizelge 2.1'de görüldüğü gibi" ya da "Bulgular Şekil 4'te özetlenmiştir". Terimin ilk harfi büyük yazılır, çünkü numarayla birlikte belirli bir nesnenin adı olur.

Numaradan sonra gelen ek, sayının okunuşuna göre seçilir ve kesme işaretiyle ayrılır. Bölüme göre numaralandırmada son okunan sayı esas alınır:

- Tablo 3'te, Şekil 4'te (üç-te, dört-te),
- Çizelge 2.1'de (iki nokta bir-de), Şekil 3.6'da (üç nokta altı-da),
- Tablo 5'in, Şekil 10'un, Çizelge 1.2'nin (beş-in, on-un, iki-nin).

"Aşağıdaki tablo" ya da "yukarıdaki şekil" gibi yer bildiren ifadelerden kaçının. Sayfa düzeni değiştikçe tablo bir sonraki sayfaya kayabilir; numarayla yapılan atıf ise her zaman doğru kalır. Word'ün çapraz başvuru özelliği, numaralar değiştiğinde atıfları da güncellediği için bu konuda en güvenli yoldur.

İngilizce özette ve makalede hangi karşılık kullanılır?

Tezde "Çizelge" kullansanız bile İngilizce bir metinde karşılığı *Table* olur; "Chart" ya da "Schedule" kullanılmaz. Grafik, diyagram ve fotoğraflar İngilizcede *Figure* olarak numaralanır; "Graph 1" ya da "Chart 1" biçimleri APA'da yer almaz.

Tezden makale üretirken de terimi dergiye göre yeniden düzenleyin. Dergilerin terim tercihi de değişebilir; gönderimden önce derginin yazar kılavuzunu kontrol edin ve tezdeki "Çizelge"

ifadelerini gerekiyorsa değiştirin. Makalede şekillerin teknik gereklilikleri için makale şekil çözünürlüğü maddesine bakabilirsiniz.

Türkçe	İngilizce (APA)	Not
Tablo / Çizelge	Table	Aynı nesne
Şekil	Figure	Grafik, diyagram, harita, fotoğraf dahil
Grafik / Çizge	Figure	APA'da ayrı etiket yok
Tablolar listesi / Çizelgeler dizini	List of Tables	Tezlerde ön sayfalarda yer alır
Şekiller listesi	List of Figures	Tezlerde ön sayfalarda yer alır

Sık yapılan hatalar

- **İki terimi aynı tezde karıştırmak:** Bir bölümde "Tablo", öbüründe "Çizelge" yazmak, biçim denetiminde düzeltme istenmesine yol açabilir.
- **Grafiği tablo gibi numaralandırmak:** Çubuk ya da çizgi grafiği bir şekildir; kılavuz ayrı bir "Grafik" etiketi istemiyorsa şekil olarak numaralayın.
- **Liste başlığı ile etiketin uyuşmaması:** "Tablolar Listesi" sayfasında "Çizelge" girdileri olmamalıdır.
- **"Çizge" ile "çizelge"yi karıştırmak:** Biri grafik, öbürü tablo anlamındadır.
- **SPSS ya da Excel çıktısını resim olarak yapıştırıp tablo saymak:** Ekran görüntüsü olarak eklenen bir tablo, Word'de bir resimdir; düzenlenemez, okunabilirliği düşüktür ve biçim denetiminde sorun çıkarabilir. Tabloyu Word'de yeniden kurun; adımlar için SPSS çıktısını APA tablosuna dönüştürme maddesine bakın.
- **Tablo mu şekil mi sorusunu terim sorusuyla karıştırmak:** Hangi verinin tabloyla, hangisinin grafikle gösterileceği ayrı bir karardır; bunun için akademik veri görselleştirme maddesi yol gösterir.

Proje önerilerinde ve tez önerilerinde geçen "iş-zaman çizelgesi" ise bir takvimdir; tezdeki veri tablolarının adlandırılmasıyla ilgisi yoktur. Tezin bütün yapısı için tez nasıl yazılır rehberine göz atabilirsiniz.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük ("tablo", "çizelge", "şekil", "grafik" maddeleri): https://sozluk.gov.tr
- APA Style resmî sitesi (tablo ve şekil kuralları): https://apastyle.apa.org
- YÖK Ulusal Tez Merkezi (enstitünüzde onaylanmış tezlerin liste sayfalarını görmek için): https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/
- Enstitünüzün güncel tez yazım kılavuzu ve şablonu (enstitü web sayfasından)

Etiketler: #Tez

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza